

ȘTIINȚA HORTICOLĂ LA 80 DE ANIAI UNIVERSITĂȚII AGRARE DE STAT DIN MOLDOVA

Balan V.

Universitatea Agrară de Stat din Moldova

Decan al facultății de horticultură, dr. hab., prof. univ.

Summary. The studies were made on the basis of the bibliographical materials dedicated to horticulture. The evolution of horticultural science is given according to the social-economic formation, the periods of cultivating the fruit-growing plants and also the technical-scientific progress.

Key words: horticulture, fruit growing, viticulture and oenology, vegetables growing, silviculture, plant protection

Începuturile învățământului hortic Basarabean, coincid cu înființarea în anul 1832 a școlii inferioare de „**Horticultură și vinificație**” la Cetatea Albă de către generalul guvernator al Novorosiei M. S. Voronțov. Ulterior, în anul 1836 școala respectivă a fost închisă. Extinderea suprafețelor de livezi și vii, a modului de producție și a relațiilor de producție capitaliste necesită instruirea specialiștilor în domeniul pomiculturii, viticulturii și altor ramuri de producție ale economiei Basarabiei. Astfel, la 2 iunie 1842, la Chișinău, a fost fondată „**Școala de Horticultură de gradul II**” în scopul pregătirii specialiștilor și efectuării lucrului științific în domeniul pomiculturii și viticulturii. Durata studiilor a fost de 6 ani. La studii se admiteau copiii țăranilor de stat, care învățau gratuit și copii cu plată pentru învățământ (50 rub. Argint pe an). Absolvenții timp de 10 ani, erau obligați să prezinte anual școlii, în mod oficial, date despre activitatea lor. (I. Fulga, 2005).

Un rol important în acțiunea de trezire și dezvoltare a interesului pentru cultura pomilor, viței de vie, plantelor dendrologice și floricole a avut școala de horticultură. La 14 iunie 1890 școala de Horticultură din Basarabia a fost reorganizată și reprofilată în pregătirea specialiștilor în domeniul vinificației. Ea se considera ca unica și cea mai bună școală, pe acel timp din Rusia. (I. Bahtalovschi, V. Evstifeev, 1921). **Reorganizarea școlii de Horticultură în școala de Vinificație**, induce la fondarea și altor școli în domeniul agriculturii, inclusiv ale horticulturii. În anul 1891 s-a aprobat înființarea a trei școli agricole de gradul I: **Școala agricolă din Purcari** a fost deschisă la 26 aprilie 1891 cu scopul instruirii specialiștilor în domeniul vinificației, viticulturii, pomiculturii și sericulturii din rândul copiilor țăranilor de stat. **Școala din Grinăuți** a fost organizată în anul 1893 pentru activitatea în domeniul horticulturii și silviculturii. **Școala agricolă de la Cucuruzeni** a fost deschisă la 1 mai 1893 în domeniul fitotehniei, inclusiv pomicultură, viticultură și vinificație. Toate trei școli agricole dispuneau de mai multe sute de hectare de teren agricol, câmpuri didactice-experimentale și demonstrative, devenise centre pentru instruirea viitorilor specialiști și elaborarea tehniciilor de cultivare a pomilor, viței de vie, cerealelor etc.

Reorganizarea școlii de horticultură de gradul II în instituție de învățământ mediu special „**Școala de Viticultură și Vinificație**” și întemeierea celor trei școli agricole (gradul I), deși ele toate contribuiau mult la soluționarea problemelor din agricultură, nu puteau satisface cerințele producătorilor. Ca urmare, la Chișinău a fost organizată prima instituție experimentală pe lângă Școala de viticultură și vinificație. Primele cercetări științifice erau efectuate de către profesorii Școlii de vinificație (F. Kippen, V. Lulanov, M. Șcerbacov și alții). În anul 1909 la Costuijeni s-a înființat via experimentală - 39 ha. În aceeași perioadă în Basarabia a fost creat un sistem întreg de centre experimentale în domeniul pomiculturii, viticulturii și legumiculturii, ca principală bază de instruire pentru studenți (A. Moraru, 1995; M. Costețchi, 1992).

Începuturile educației și cercetării care au determinat nașterea științei pomicole în horticultura națională au început odată cu înființarea Școlii de Horticultură din Basarabia în prima jumătate a secolului XIX. Programul de cercetări prevedea: studii ale naturii (soluri, climă, floră, faună etc); diversificarea și îmbogățirea regnului vegetal (introducerea și aclimatizarea plantelor; cercetarea și

elaborarea tehnologiilor de producere a fructelor, strugurilor, legumelor de industrializare și valorificare a lor etc.).

Temelia cercetărilor horticole a fost pusă de A. D. Denghink, cel ce a înființat prima școală de Horticultură în Basarabia și a creat baza ei didactico-științifică. În același timp o contribuție hotărâtoare la dezvoltarea științei au contribuit contemporanii săi – N. Dorbini, F. Porucik, A. Grosul-Tolstoi și continuatorii acestora – N. Vinzentini, I. Krasilșcik, M. Karcevski, N. Dimo, N. Moghileanski și alții.

În anul 1933 la Chișinău a fost transferată **Facultatea de Științe Agricole a Universității din Iași** întemeiată de dr. conf. univ. H. Vasiliu. Gospodăriile Costuijeni – 117 ha., inclusiv lotul experimental, pepiniera Bucovăț – 168 ha, Todirești – 46 ha și-a devin baza didactică a facultății de Științe Agricole. *Ca urmare a dezvoltării horticulturii la nivel național, concomitent cu Institutul Agricol din Chișinău, s-a înființat în anul 1940 Facultatea de Viticultură, care urma să pregătească specialiști pentru toate sectoarele horticulturii, iar gospodăria Costuijeni devine Stațiune experimentală de pomicultură și viticultură.* Facultatea ocupa clădirile de pe str. București 119, unde se află astăzi „Mitropolia Moldovei” și pe str. Alexandru Lăpușneanu 28, unde se află în prezent „Curtea Constituțională”.

În condițiile grele ale războiului, Facultatea trece prin mari greutăți administrative, în anul 1941 Institutul a fost evacuat în orașul Balașov, regiunea Saratov și și-a suspendat activitatea. În anul 1944 cînd Institutul Agricol și-a reluat activitatea, funcționau două facultăți: **Pomicultură și Legumicultură; Viticultură și Vinificație** și două specialități: **Pomicultură și Legumicultură; Viticultură și Vinificație**. Facultățile, dezvoltând tradițiile învățământului mediu horticul, viticol și vinicol, înființat la Chișinău în 1832 și a învățământului superior agrar, înființat în secolul trecut (1933), au militat cu toate forțele pentru adoptarea continuă a sistemului de învățământ la cerințele impuse de evoluția horticulturii, viticulturii, vinificației și imperativelor social-economice în Republica Moldova.

În anul 1948 aceste două facultăți au fost reunite într-o singură facultate, **Facultatea de Horticultură și Viticultură** și i s-a acordat o nouă specialitate și anume specialitatea de **Horticultură și Viticultură**. Tot în anul 1948 în cadrul Facultății s-a înființat secția de **Protecția plantelor** cu specialitatea **Protecția plantelor**, care a funcționat până în anul 1955.

Modificările structurale s-au succedat și în decenile următoare. Astfel, în anul 1960 se redeschide specialitatea **Protecția Plantelor**, în anul 1995 are loc înființarea specialității **Silvicultură și Grădini Publice** și în sfârșit în anul 2005 se redeschid specialitățile **Horticultură, Viticultură și Vinificație**, care au stat la baza fondării facultății de **Horticultură**.

Recunoașterea Facultății a fost determinată de necesitatea dezvoltării și diversificării agriculturii pentru asigurarea acesteia cu specialiști de înaltă calificare în domeniul pomiculturii, legumiculturii, viticulturii, silviculturii și protecției plantelor.

Printre fondatorii facultății au fost cadre didactice din centre științifice cu renume din România, Rusia, Ucraina. Primii profesori au fost: P. Dorofeev, P. Vinogradov, E. Malîșev, L. Kolesnic, D. Verderevskii, Gr. Kabluciko, I. Cerep, Ia. Prinț și alții. Se întreprind primii pași în instruirea cadrelor didactice și științifice din rândul absolvenților facultății, în special din rândul populației autohtone. Din primele promoții (1942 - 1955) au devenit doctori și doctori habilitați, profesori universitari, academicieni, miniștri, decani, șefi de catedră. Printre aceștia A. Subotovici, Clara Kuporițkaia, I. Popușoi, P. Chischin, Ia. Hanin, V. Popov, Ana Rebeza, D. Petras, Il. Caimacan, A. Negru –Vodă, P. Pascari, N. Guzun, V. Tanasiev, I. Turcan, Il. Fulga și alții (V. Balan, 2005).

Pe parcursul anilor, facultatea a avut o dezvoltare spectaculoasă de-a lungul timpului, prezentându-se astăzi, celor care sunt interesați de cunoaștere în domeniul horticul, cu o bază materială de performanță și cu o ofertă educațională diversificată prin înființarea unor specialități și specializări atractive și utile, atât la studiile de licență, cât și la cele de masterat și doctorat. Recunoașterea Facultății a fost determinată de necesitatea dezvoltării și diversificării agriculturii pentru asigurarea acesteia cu specialiști de înaltă calificare în domeniul pomiculturii, legumiculturii, viticulturii, silviculturii și protecției plantelor.

Dacă la înființare (1940) Facultatea dispunea de două specialități, **Pomicultură și Legumicultură, Viticultură și Vinificație**, astăzi în structura sa funcționează patru programe de

studii de licență la ciclul I: **Protecția Plantelor (1960); Silvicultură și Grădini Publice (1995); Horticultură (2005); Viticultură și Vinificație (2005)** și șapte programe de studiu de masterat la ciclul II: **Științe horticole și agrosilvice; Managementul ecosistemelor forestiere; Științe horticole; Evaluarea ecosistemelor viticole pentru producția vitivinicola cu denumire de origine; Protecția integrată a agroecosistemelor; Siguranța alimentelor de origine vegetală; Protecția integrată a plantelor.**

Este de remarcat faptul că, o contribuție deosebită la dezvoltarea Facultății de Horticultură, la diversificarea ofertei academice, modernizarea învățământului și a cercetării științifice de profil și la extinderea relațiilor de colaborare ale facultății cu unități similare din țară și străinătate a fost definită de prestația profesională și **virtuțile personale a cadrelor didactice din Facultate cu funcții de conducere** după cum urmează. **Rectori:** dr., prof. univ., mem. cor. al AŞM Gh. Rudi (1962 - 1982); dr. hab., prof. univ., academician al AŞM Gh. Cimpoieș (1994 - în prezent).

Prim prorectori: Gr. Cablucico (1949 - 1951); A. Subotovici (1959 - 1963). **Proreectori pentru lucrul științific:** P. Kurceatov (1949 - 1951); Gr. Kabluciko (1954 - 1956); A. Subotovici (1967 - 1976); V. Babuc (1983 - 1989); P. Patron (1989 - 1994). **Proreectori pentru relațiile internaționale:** Gh. Gaberi (1990 - 1995); V. Roșca (1995 - 2005). **Decani:** P. Kurceatov (1940); M. Tupicov (1940); P. Dorofeev (1944 - 1945); P. Vinogradov (1944 - 1947); E. Malâșev (1947 - 1948); I. Cerep (1947 - 1953); L. Kolecnic (1953 - 1965); V. Popov (1965 - 1966); D. Petras (1966 - 1969); Ia. Hanin (1969 - 1975); Ana Rebeza (1975 - 1983); V. Surugiu (1983 - 1986); V. Tanasiev (1986 - 1991); V. Bunu (1991 - 2001); V. Balan (2001 - în prezent).

În prezent în cadrul Facultății activează 5 catedre: **Pomicultură, Legumicultură, Viticultură și Vinificație, Silvicultură și Grădini Publice, Protecția Plantelor** și 2 laboratoare științifice intercatedrale: **Laboratorul Științific Aplicativ pentru Legume, Flori și Ciuperci; Laboratorul de Păstrare și Prelucrare a Produselor Agricole.** În perioada celor 73 de ani de existență, facultatea a fost susținută cu pasiune și competență de un prestigios corp didactic alcătuit din profesori de înaltă ținută academică. Corpul didactic include – 1 academician și 1 membru corespondent al AŞM, 6 profesori universitari, doctori habilitați, 21 conferențiari universitari, doctori în știință, 17 lectori superiori universitari și lectori universitari și 14 doctoranzi. În cadrul UASM activează Consiliul Științific Specializat DH 60-06.01.07-27.03.08, abilitat cu dreptul de a organiza susținerea tezelor de doctorat la specialitatea 06.01.07 - Pomicultură.

Facultatea a devenit Alma Mater a peste 9500 de absolvenți, care își exercită cu demnitate profesia în cele mai diverse domenii: horticultură, viticultură și vinificație, protecția plantelor, silvicultură și grădini publice, știință și învățământ. O bună parte din aceștia s-au afirmat ca personalități remarcabile în aceste domenii. **Au obținut titlul de doctor 176 specialiști și 22 – de doctor habilitat.** Au existat fluctuații relativ mari, determinate de cerințele producției și cifra de școlarizare stabilită de ministerul de resort. **Actualmente, în cadrul facultății își fac studiile la ciclul I, II și doctorantură cca 1000 de studenți, masteranzi și doctoranzi** la învățământ de zi și cu frecvență redusă. În conformitate cu spiritul și tradițiile moștenite de la ascendenți, perfecționând spiritul de instruire, Facultatea asigură fiecărui student posibilitatea de a se forma și dezvolta ca specialist. Absolvenții noștri au contribuit la dezvoltarea și modernizarea pomiculturii, legumiculturii, viticulturii, oenologiei, silviculturii, floriculturii din țară. Nu există formații economice și sociale din Republică unde specialiștii noștri să nu activeze.

Pe parcursul anilor Facultatea s-a afirmat nu doar prin pregătirea de cadre specializate, dar și printr-un nucleu științific de mare importanță de notorietate națională și internațională. Ca o recunoaștere a rezultatelor obținute pe țărîm științific 13 prof. univ., absolvenți a Facultății au fost aleși ca **Membri de Onoare a Academiei de Științe Agricole și Silvice „Gh. Ionescu Sisești”, România** (I. Turcan, P. Patron, I. Donică, V. Balan, Gh. Cimpoieș), **Membri Academiei de Științe Agricole din URSS** (A. Negru-Vodă, A. Subotovici, A. Jucenco (Junior). **Membri titulari** (I. Popușoi, Gh. Cimpoieș) și **corespondenți** (N. Guzun, V. Babuc, P. Patron) ai Academiei de Științe a Moldovei, iar prof. univ. Gh. Cimpoieș și V. Babuc dețin titlul onorific de „**Doctor Honoris Causa**”.

Majoritatea absolvenților își onorează obligațiunile de agronom și inginer în toate subdiviziunile sistemului agroindustrial din Republică, mulți activează cu succes în diferite țări ale lumii.

Pregătirea profesională la nivelul cerințelor actuale a permis mulțor absolvenți ai Facultății să devină renumiți organizatori și manageri ai Complexului Agroindustrial. **Conducerea de vîrf a Republicii Moldova:** P. Pascari; I. Calin. **Vicepreședinte în Parlamentul Republicii Moldova:** A. Diaconu. **Viceprimminiștri:** E. Kalenic. **Ambasadori:** I. Robu. **Miniștri:** A. Negru-Vodă; P. Pascari; I. Calin, E. Kalenic; V. Proțenco; N. Luchianov; Gh. Ciorbă, A. Țurcanu; N. Zaicenco; V. Reabciici; F. Zubatfi; G. Cușmăunsă; V. Vrabie. **Vice miniștri:** I. Palii, M. Rapcea, Gh Gaberi. **Rector UASM:** Gh. Cimpoieș. **Prorectori:** A. Subbotovici; V. Babuc; V. Marcenco; Gh. Gaberi; V. Roșca; V. Bunu. **Decani:** V. Popov; D. Petras; Ia. Hanin; Ana Rebeza; V. Marcenco; V. Surugiu; S. Certan; V. Tanasiev; V. Bunu; V. Balan. **Directori de instituții științifice:** A. Popov; P. Patron; A. Vîlcu, Gh. Marin; C. Dadu; M. Rapcea; I. Popușoi; R. Haceaturean; V. Surugiu, A. Jucenco (Junior). **Directori de agenții:** V. Proțenco; A. Popușoi; V. Mironescu, Gh. Gaberi. **Directori de Colegi agricole:** I. Puris, Il. Fulga, Gh. Moraru. **Redactor șef la revista Pomicultura, Viticultura și Vinificația:** Il Fulga.

Pentru rezultate remarcabile în domeniul științei, tehnicii și producției **41 absolvenți ai facultății de Horticultură au fost decorați cu cea mai înaltă distincție de Stat – „Ordinul Republicii”** – Basoc Vasiliu, Bogdan Constantin, Brașoveanu Petru, Bratunov Grigore, Calin Ivan, Chiochiu Afanasie, Ciorbă Gheorghe, Chior Ivan, Cojocaru Ion, Cusmăunsă Grigore, Diaconu Andrei, Domenci Vasile, Gherman Valerian, Grădinar Vasile, Grinciuc Petru, Istrati Lidia, Krîsiko Gheorghii, Lazari Mihai, Luca Ivan, Malachi Nicolai, Moraru Nicolai, Obreja Valerii, Pădureț Ion, Palii Ion, Pascalov Vladimir, Patron Petru, Pavlic Victor, Popușoi Anatolie, Popușoi Ion, Postovan Dmitri, Rusu Mihail, Scutari Ivan, Scutaru Gheorghe, Scutaru Mihail, Secrieru Feodor, Snegur Alexandru, Terenti Anton, Trestieanu Gheorghe, Tărîță Petru, Tulei Iurie, Țurcan Anatolie. Această apreciere înaltă a absolvenților noștri ne dă convingerea că viticultura, pomicultura, silvicultura și legumicultura ca ramuri principale a producției agricole, nu vor dispărea și că oricând se vor găsi oameni competenți și dăruitori acestor domenii, care să acționeze astfel încât să renască aspirațiile și realizările concrete preconizate de marii noștri savanți.

Începînd cu anul 1990, s-au dezvoltat programe de studii la învățământul de licență și master, s-au elaborat, revizuit, modernizat planuri de învățământ și programe analitice, s-au introdus discipline noi și s-a completat personalul catedrelor cu noi cadre didactice și tehnice. La toate specialitățile au fost elaborate Standardele profesionale, Catalogul cursurilor universitare, se implementează Currriculum-ul pe discipline și Sistemul European de Credite Transferabile (ECTS) care oferă studenților modernitate, mobilitate academică și eficiență socială. Aderarea la Procesul de la Bologna a deschis noi perspective pentru învățământul superior horticul. Procesul de studii este organizat prin învățământ de zi obligatoriu, cu frecvență redusă și la distanță (din 2003) la specialitățile Horticultură, Viticultură și Vinificație, Silvicultură și Grădini Publice, iar la specialitatea Protecția Plantelor – învățământ de zi. În prezent durata studiilor la învățământ de zi este de 4 ani pentru deținătorii diplomei de bacalaureat și absolvenții colegiilor de specialitate și 5 ani pentru absolvenții școlilor medii de cultură generală, iar la învățământul cu frecvență redusă și la distanță durata studiilor se prelungește cu un an.

Ca urmare a celor expuse mai sus este acreditarea națională a specialităților Horticultură și Viticultură și Protecția plantelor de către Consiliul Național de Acreditare a Instituțiilor de învățământ, aprobată prin Hotărârea Guvernului RM nr. 575 din 05. 07. 2001. În anul 2005 specialitatea Silvicultură și grădini publice (Certificat CNAA nr. 446 din 27.10.05), în anul 2007 specialitatea Protecția plantelor (Certificat CNAA nr. 753 din 28.06.07), iar în anul 2012 Profilul Științific Horticultură (Certificat CNAA seria P-049, nr.33 din 16.02.12) au fost evaluate și acreditate. Recent Facultatea de Horticultură a demarat procesul de autoevaluare a specializărilor la masterat.

În procesul didactic, atât planurile de învățământ, cât și programele analitice sunt întocmite astfel încât să răspundă trecerii de la învățământul informativ la cel formativ și de dezvoltare a deprinderilor practice. Se practică perfecționări ale metodologiei didactice, care se realizează prin implementarea tehnologiilor educaționale moderne: studii de caz, tehnici interactive, agricultură bazată pe dovezi, folosirea tehnologiilor informaționale moderne etc. În scopul optimizării procesului de învățământ se practică evaluarea prin testare, care asigură transparentă, obiectivitatea

evaluării și securitatea informației. A fost modificată și metodologia evaluării cunoștințelor la examenele de curs în 3 etape: testare curentă – 30%, reușita curentă – 30%, examen final – 40% din nota generală. În acest scop catedrele sunt dotate cu mijloace de transmitere a informației (televizoare, aparate video, calculatoare, aparate de proiectare, etc.).

Pentru soluționarea sarcinilor propuse, colectivul Facultății se bazează și pe relațiile de colaborare fructuoasă cu Facultățile de Horticultură și Silvicultură din București, Cluj-Napoca, Iași, Craiova, Suceava, Simferopol, Odesa, Livov, ale unor universități din SUA, Italia, Suedia, Cehia, Polonia cu care întreținem relații colegiale atât în aspect metodic, pedagogic, științific, cât și a schimbului de experiență, editarea comună a materialelor instructiv-didactice.

Pregătirea prin doctorat se bucură de o veche și autentică tradiție în rândul horticulitorilor. Facultatea are dreptul de a organiza calificarea prin doctorat începând cu anul 1946, primii conducători de doctorat fiind: profesorii universitari P. Dorofeev, Gr. Kabluciko pentru specialitatea pomicultură, A. Ablov – chimia coordinativă, E. Malâșev – legumicultură, L. Kolesnik – viticultură, D. Verderevskii – protecția plantelor. Pe parcursul anilor a crescut atât numărul conducătorilor, cât și a specialiștilor, Facultatea devenind principalul for de calificare științifică superioară în domeniul horticulturii, viticulturii și protecției plantelor din țară.

Activitatea de cercetare în domeniu a fost determinată prin fondarea, în anul 1944 a SDE „Chetrosu” și de Protecție a Plantelor, cu laboratoare specializate în domeniul pomiculturii, legumiculturii, viticulturii, entomologiei, fitopatologiei, imunitate a plantelor și protecției plantelor. Un merit deosebit, în acest sens, le revine academicienilor ai AŞM I. Popușoi, A. Negru, Gh. Cimpoies, membrilor corespondenți ai AŞM D. Verderevskii, G. Rudi, A. Subotovici, N. Guzun, V. Babuc, P. Patron, profesorilor universitari Gr. Kabluciko, L. Kolesnik, Ia. Hanin, V. Tanasiev, Rozalia Tipruș, N. Perstniov, V. Balan, N. Pamujac, care în calitate de conducători științifici, au imprimat o înaltă exigență față de doctoranzi, creând în pomicultură, legumicultură, viticultură și protecția plantelor agricole adevărate școli. În prezent 9 cadre didactice sunt conducători de doctorat.

Activitatea de cercetare științifică este prioritară pentru Facultatea de Horticultură și are un rol important în recunoașterea națională și internațională. Preocuparea principală a conducerii facultății a constituit-o îmbunătățirea permanentă a performanței și prestației științifice, prin identificarea domeniilor prioritare de cercetare pe plan național și elaborarea unei politici de cercetare la nivelul facultății și al catedrelor. Cercetarea este bazată pe proiecte instituționale – contracte de cercetare științifică – încheiate cu ministerul de resort sau cu diferite organisme, entități sau unități de cercetare și producție din țară. Obiectivul principal al cercetărilor, în care pe lângă cadrele didactice, cercetătorii și doctoranzii facultății sunt implicați și studenții și masteranzii, este de a promova rezultatele cercetărilor fundamentale și aplicative în domeniile: pomicultură, viticultură și vinificație, floricultură, legumicultură, peisagistică, silvicultură, protecția plantelor etc. Întreaga experiență didactică și de cercetare a facultății reprezintă un simbol al modernității și parte integrantă în complexul strategiilor de interes național care să asigure dezvoltarea viitoare (V. Balan, 2008).

O contribuție deosebită în activitatea de cercetare științifică își aduc: prof. univ. Gh. Cimpoies, V. Babuc, N. Perstniov, N. Pamujac, V. Balan; conf. univ. V. Roșca, A. Jamba, L. Vacarcicu, V. Andrieș, A. Peșteanu, V. Manziuc, Ia. Gumeniuc, S. Bădărău, A. Bivol, N. Croitoru, Asea Timuș, Gh. Nicolaescu, V. Conovali.

Domeniile principale de cercetare sunt în raport cu specialitățile din cadrul facultății și se axează pe:

- Optimizarea și modernizarea tehnologiilor de cultură la speciile pomicole, arbuști fructiferi și viață de vie, legumicole, floricole, dendrologice, în vederea sporirii producției cantitative și calitative; Importanța fructelor, legumelor și strugurilor în alimentația omului și posibilitățile de îmbunătățire a calității gustative și valorii nutritive, terapeutice, alimentare și economice a acestora; Proiectarea, amenajarea spațiilor verzi și înfrumusețarea peisajului.

- Fundamentarea conservării și folosirii ecosistemelor horticole prin promovarea tehnologiilor biologice; Crearea de noi soiuri și hibrizi cu potențial biologic ridicat, rezistente la boli, dăunători și condițiile neprielnice de mediu; Ameliorarea plantelor horticole și silvice; combaterea integrată a bolilor și dăunătorilor; Optimizarea structurilor proceselor de producție în horticultură și silvicultură; Fundamentarea gestionării durabile a pădurilor pentru potențarea funcțiilor ecologice, economice și sociale; Conservarea, regenerarea și dezvoltarea durabilă a resurselor silvice; Tehnologii și management forestier; Cercetări privind biodiversitatea și bioconservarea pădurilor; Reconstrucția ecologică a suprafețelor forestiere afectate de calamități și a terenurilor cu fenomene de degradare, în scopul creșterii procentului de împădurire la nivel național.

O caracteristică a cercetărilor științifice universitare întreprinse în ultimele decenii, a constituit-o caracterul lor aplicativ, prin adoptarea permanentă și directă la nevoile practicii. O bună parte din lucrările științifice au fost valorificate de către ministerul de resort, prin includerea principalelor rezultate și concluzii în instrucțiuni de producție, întrând astfel într-un circuit larg de fundamentare științifică a pomiculturii, viticulturii, legumiculturii, silviculturii și protecției plantelor agricole. Concomitent cu cercetarea științifică și drept urmare a acesteia s-au editat peste 3000 articole științifice, cca. 100 manuale, cărți și monografii și s-au realizat 56 invenții și inovații. În acest sens se menționează profesorii universitari D. Verderevskii (5 monografii și 4 invenții), Gh. Cimpoies (5 manuale și 9 invenții), V. Babuc (5 manuale și 8 invenții), P. Patron (3 manuale), N. Perstmiov (5 manuale), V. Balan (2 manuale și 4 invenții), A. Jamba (4 manuale), S. Bădărău (6 manuale), A. Peșteanu (2 manuale și 2 invenții), V. Andrieș (un manual și 3 invenții), Gh. Nicolaescu (2 manuale). Au fost omologate 11 soiuri de tomate, ardei, ceapă, ridiche și 16 soiuri de viță de vie. În anul 2012 a fost omologat soiul de viță de vie pentru struguri de masă TUDOR (nr.16728 din 12.03.12, autor T. Cazacu). O recompensă îndreptățită pentru intensa activitate pe tărâm științific o constituie acordarea Premiului Național în domeniul științei și tehnicii d-lui Gh. Cimpoies, dr. hab., prof. univ. pentru manualul „Pomicultura specială”, (2005) și d-lui V. Babuc dr. hab., prof. univ. pentru manualul „Pomicultură” și a 7 Premiilor pentru Tineret în domeniul științei și tehnicii: A. Ungureanu (1977); V. Balan (1978); Gh. Cimpoies (1978); Ia. Hitron (1985); V. Țuțuc (1985); V. Dogotari (1985); Gh. Nicolaescu (2002).

Actualmente, misiunea de bază a Facultății de Horticultură este de a pregăti specialiști de înaltă calificare, prin promovarea actului educativ la nivel de licență, masterat și doctorat în domeniul horticul, vitivinicul, silvic și în protecția plantelor capabili să gestioneze problemele cât mai complexe din pomicultură, legumicultură, viticultură, enologie, silvicultură, floricultură, arhitectură peisajeră etc.

BIBLIOGRAFIE

1. BALAN V. Învățămîntul horticul superior din Republica Moldova la 75 de ani a Universității Agrare de Stat din Moldova. Știința Agricolă, nr. 2, 2008, p. 22-25
2. BALAN V. Facultatea de Horticultură la 65 ani. Lucrări științifice, vol 14, Horticultură, Viticultură, Silvicultură și protecția plantelor. Chișinău 2005, p. 3-10
3. BALTALOVSKI I., EVSTFEEV V. Viticultura în Basarabia. Chișinău, 1921, p19
4. COSTEȚCHI M. Pomicultura județului Hotin, Iași. 1992, p17-18
5. FULGA I. Pomicultura între Prut și Nistru. Editura Prometeu. Chișinău, 2005, 454 p.
6. MORARU A. Istoria Românilor, Basarabia și Transilvania (1812-1993). Chișinău, 1995, p 248